

Demografie a ženy z etnických menšín

29.10.2014

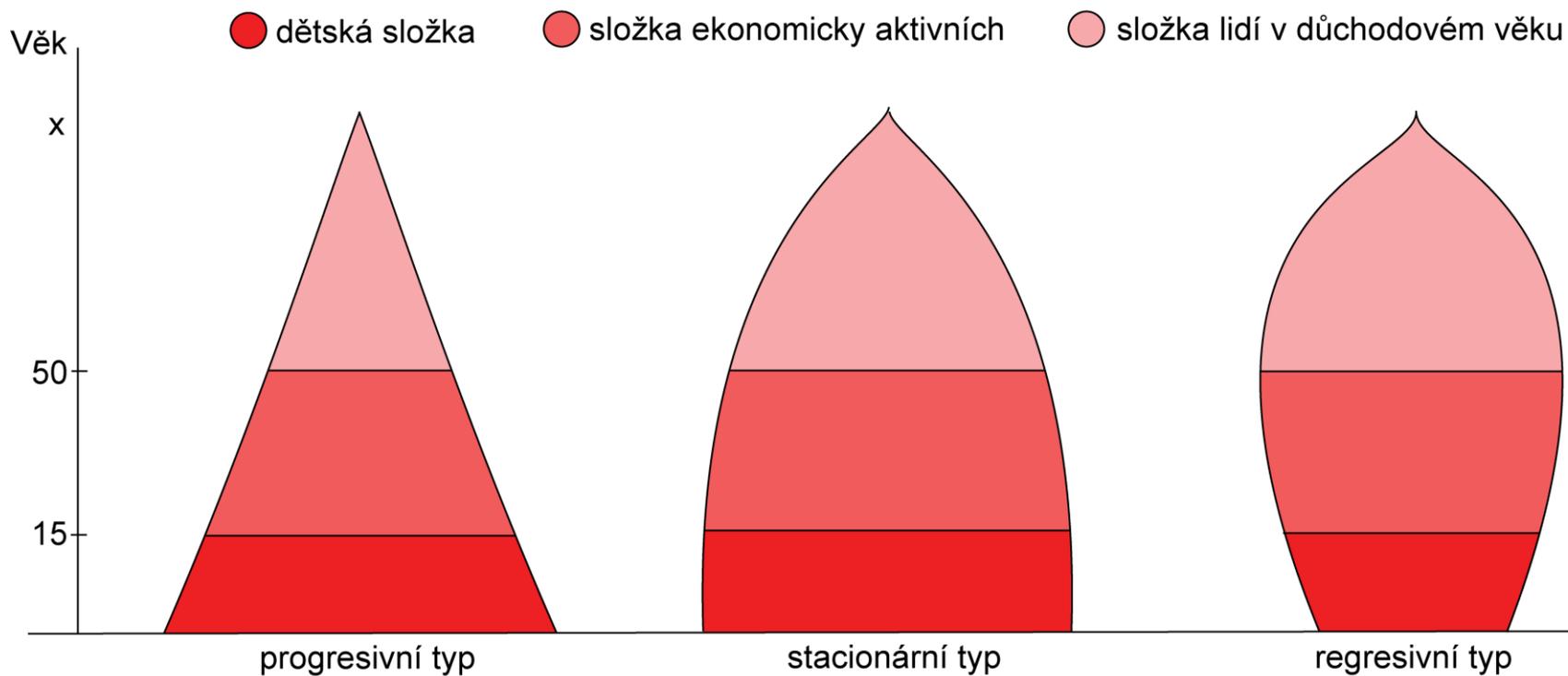
Demografia

- Vedný odbor venujúci sa reprodukcií ľudských populácií
- Objekt: ľudské populácie určené v čase a priestore
- Početný stav populácií je najviac ovplyvnený:
  - Narodením
  - Úmrtím
  - Migráciou

Základné demografické ukazatele

- Absolútne
- Relatívne
  - Extenzitné - rozsah určitého javu, podiel v populácii
  - Intenzitné (hrubé miery a kvocienty) - v menovateli je nejaký stredný stav populácie a v čitateli sú nositelia javov, ktoré sledujeme.
  - Porovnávacie (indexy), porovnávajú nesúrodé kategórie, napr. index potratovosti = $\frac{\text{počet potratov}}{\text{počet narodených}} * 100$

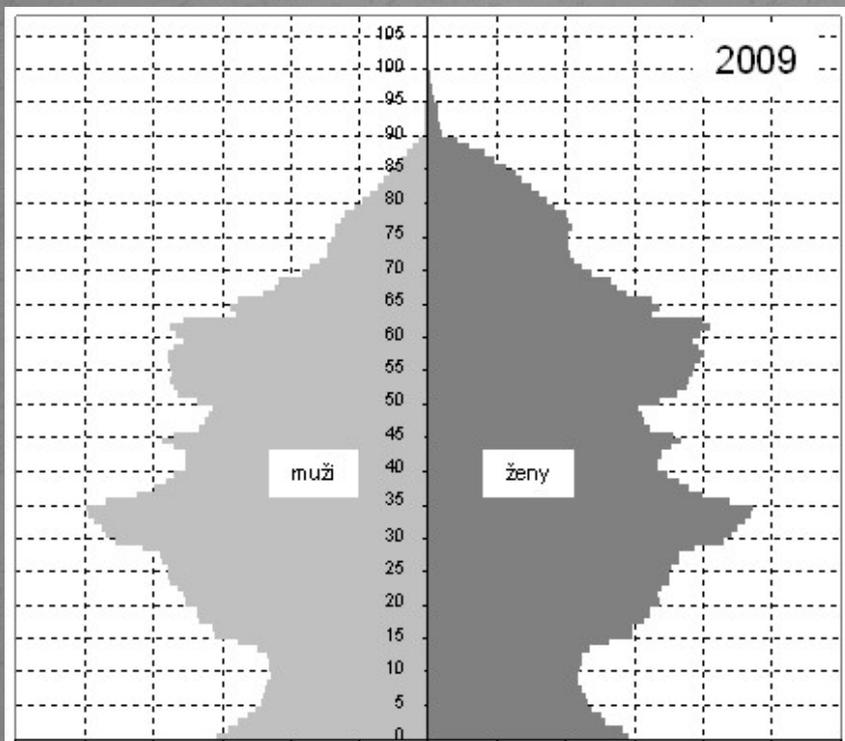
Vekové pyramidy

Populácia v ČR – vek a pohlavie

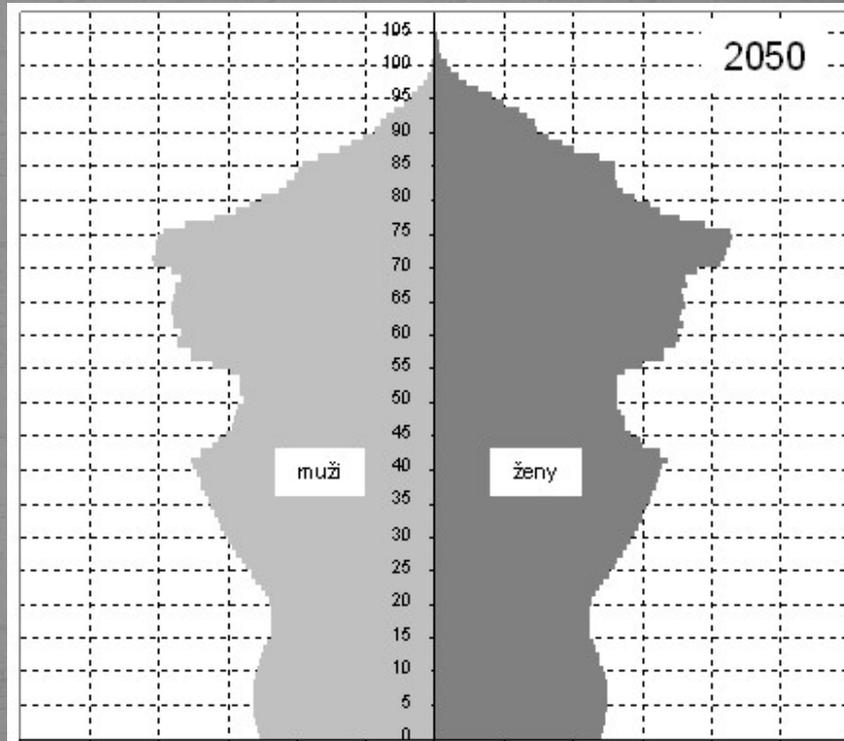
Veková štruktúra v r.
2009

Veková štruktúra v roku
2050

Plodnosť a pôrodnosť

- Počet živo narodených detí na počet žien vo veku 15-49 rokov (*100), prirodzená miera plodnosti zabezpečujúca obnovu populácie 2,1. V roku 1999 bola len 1,3 dieťaťa na ženu, po roku 1990 všeobecne vzrástol vek prvoroďáčiek. Vzrástol aj počet detí narodených mimo manželstva a to z 10 % v r. 1900 na skoro tretinu v 1990.
- Pôrodnosť – počet živo narodených detí na stredný stav obyvateľstva
- ČR má už niekoľko rokov jednu z najnižších kojeneckých úmrtností v Európe

Rozvodovosť

- Počet rozvodov na stredný stav vydatých žien * 100
- V r. 2005 až 47 % manželstiev končilo rozvodom
- Opakované rozvody ale tieto štatistiky skresľujú
- Predikáty rozvodovosti:
  - ideológia, legislatíva, krátkodobé známosti,
  - príčinou manželstva je tehotenstvo, najväčšia pravdepodobnosť rozvodov u žien, ktoré mali do 25 rokov pri sobáši, potom to klesá; dedičnosť rozvodov, najintenzívnejšie obdobie po 3-5 rokoch manželstva

Základné pojmy

- **Etnicita:** veľmi nejasný pojem, množstvo definícií;
- Žádoucí i nežádoucí kulturní hodnoty, normy a životní styl, které identifikují a odlišují členy určité skupiny osob od jiných lidí.
- **Menšina:** Národnostní/etnickou menšinou je každá skupina lidí, která se odlišuje významnými etnickými znaky od většinové společnosti (jazykem, kulturními tradicemi, mentalitou atd.), která nepřijímá národní identitu většinové společnosti, disponuje etnickým/národním vědomím a projevuje kolektivní vůli se deklarovat ve své osobitosti. V kulturních souvislostech může národnostní/etnická menšina odvozovat svou identitu ze základu etnického, jazykového, náboženského nebo kulturního ve smyslu kulturní tradice.

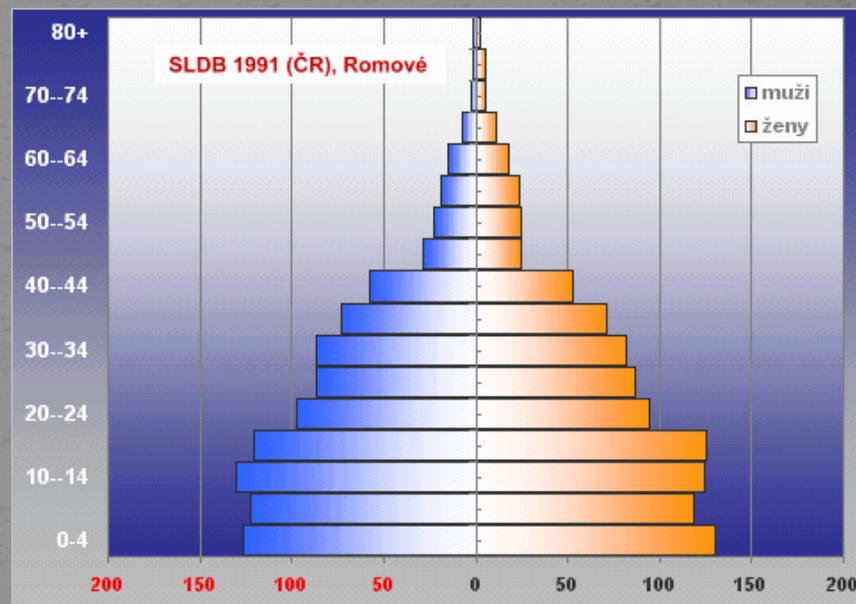
ČR z hlediska národnostního zloženia

Obyvatelstvo podle národností		
Národnost	Počet osob	V % z celkového počtu obyvatel
Česká	9 249 777	90,42
Moravská	380 474	3,72
Slezská	10 878	0,11
Slovenská	193 190	1,89
Polská	51 968	0,51
Německá	39 106	0,38
Romská	11 74	0,11
Maďarská	14 672	0,14
Ukrajinská	22 112	0,22
Ruská	12 369	0,12
Rusínská	1 106	0,01
Bulharská	4 363	0,04
Rumunská	1 238	0,01
Řecká	3 219	0,03
Vietnamská	17 462	0,17
Albánská	690	0,01
Chorvatská	1 585	0,02
Srbská	1 801	0,02
Jiná	26 499	0,26
Dojí národnost celkem	12 978	0,13
Nezjištěno	172 827	1,69
Obyvatelstvo úhrnem	10 230 060	100,00

Tabulka č. 3 – Obyvatelstvo podle národností k 1. 1. 2001*

Rómovia – najvýraznejšia česká menšina

- Odhady 250 000-350 000 (2,3 % - 3,3 %)
- Chudoba, segregácia, nezamestnanosť, nízke vzdelanie = sociálne vylúčenie
- Naši najdôležitejší „iní“. Prečo?

- http://www.demografie.info/user/img/graf_pyrrom8o_1109352982.gif

Multikulturalizmus

- Pluralitné súžitie rôznych kultúr, ktoré sa vzájomne ovplyvňujú a sú úplne rovnocenné.
- Politika uznania bez politiky spravodlivosti – tlačenie do odlišnosti
- Špecificky kultúrne prvky môžu spôsobovať problémy z hľadiska fungovania bežného v majoritnej spoločnosti
- Stretli ste sa pri svojej praxi alebo počuli ste o nejakých špecifických požiadavkách žien z inej etnickej alebo náboženskej skupiny? Ako sa na iné praktiky dívate?

- Na čom by malo byť založené spolužitie viacerých kultúr? Alebo by všetci mali žiť vo svojich krajinách?

